Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XIX Warszawa, 21 stycznia 1937 r. Nr 1.

SPIS TREŚCI:

CZĘŚĆ A.

Dział Sanitarno-Kolejowy.

DZIAŁ SANITARNO-KOLEJOWY.

1.

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 9 stycznia 1937 r. w sprawie wydania przepisów ogólnych o bezpieczeństwie pracy w obrębie trakcji elektrycznej i przy eksploatacji urządzeń prądów silnych na P. K. P.

§ 1. Zatwierdzam dołączone do niniejszego zarządzenia przepisy ogólne o bezpieczeństwie pracy w obrębie trakcji elektrycznej i przy eksploatacji urządzeń prądów silnych na P. K. P.

§ 2. Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 9 stycznia 1937 r.

PRZEPISY OGÓLNE.

o bezpieczeństwie pracy w obrębie trakcji elektrycznej i przy eksploatacji urządzeń prądów silnych.

§ 1.

Ogólne postanowienia bezpieczeństwa.

(1) Do urządzeń prądów silnych w ogóle zaliczyć należy wszelkie urządzenia elektryczne, które służą do celów trakcji elektrycznej, napędu, oświetlenia, ogrzewania i zabezpieczenia ruchu pociągów. Do urządzeń niskiego napięcia zaliczają się urządzenia elektryczne o napięciu do 250 woltów względem ziemi. Wszystkie urządzenia elektryczne o napięciu powyżej 250 woltów względem ziemi zaliczają się do urządzeń wysokiego napięcia; należy je oznaczać czerwoną strzałką w kształcie pioruna.

(2) Osobom niepowołanym zabrania się dotykać części urządzeń elektrycznych, przewodów, nieizolowanych części maszyn itd. Niebezpieczne dla życia mogą być urządzenia elektryczne już o napięciu powyżej 42 woltów.

(3) Pracownikom nie należącym do służby elektrotechnicznej nie wolno używać drabin, rusztowań, stawiać słupów, ścinać drzew i obcinać gałęzi, pracować przy budynkach, żurawiach itp. w niebezpiecznej bliskości nieizolowanych drutów, przewodów lub innych urządzeń elektrycznych, jeżeli nie ma urządzeń zapobiegających przypadkowemu ich dotknięciu. Niebezpieczną bliskością nazywa się taka odległość, która w jakichkolwiek warunkach pracy umożliwiałaby zbliżenie się człowieka lub narzędzia pracy na odległość mniejszą niż 2 metry (3 kroki) od przewodu. W odległości mniejszej wolno pracować jedynie po uprzednim wyłączeniu prądu i uziemieniu przewodów. Czynności te wykonuje służba elektrotechniczna, po

czym daje pisemne pozwolenie na pracę. W pewnych przypadkach praca może odbywać się w odległościach mniejszych i bez wyłączania prądu, jednakże tylko pod dozorem służby elektrotechnicznej przez cały czas pracy, przy czym w wydanym pozwoleniu powinno to być wyraźnie zaznaczone. Zamiar pracy w pobliżu sieci elektrycznej powinien być zgłaszany służbie elektrotechnicznej przynajmniej na 24 godziny naprzód, z wyjątkiem przypadków nagłych.

(4) Jeżeli przewody o napięciu do 250 woltów względem ziemi lub przewody telefoniczne i telegraficzne znajdują się w pobliżu przewodów wysokiego napięcia, to praca przy nich jest dozwolona tylko po wyłączeniu wysokiego napięcia oraz po dokonaniu uziemienia i zwarcia przewodów o napięciu wysokim lub też po zastosowaniu przez służbę elektrotechniczną innych środków zapobiegających niebezpieczeństwu.

(5) Prace przy przewodach telefonicznych i telegraficznych, które idą na większej przestrzeni równolegle do przewodów wysokiego napięcia wolno wykonywać po uzyskaniu od służby elektrotechnicznej wskazówek co do przestrzegania środków ostrożności, niezbędnych w danych warunkach pracy.

(6) Jeżeli przy ładowaniu i wyładowywaniu na torach może zachodzić obawa dotknięcia przewodów wysokiego napięcia, to należy czynności te wykonywać dopiero po uprzednim wyłączeniu prądu i uziemieniu przewodów przez służbę elektrotechniczną. Przed każdym rozpoczęciem takiej pracy i po każdej przerwie należy najpierw przekonać się, czy zastosowano powyższy środek ostrożności.

(7) Zabrania się wspinania na wysokie części taboru, budynki, słupy i inne wysokie przedmioty znajdujące się w niebezpiecznej bliskości przewodów pod prądem. W razie konieczności służba elektrotechniczna powinna prąd wyłączyć i uziemić przewody.

(8) Przy posługiwaniu się rusztownikiem na parowozie lub innym narzędziem należy w obrębie szlaków zelektryfikowanych zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć takiego zbliżenia do przewodów jezdnych, które groziłoby przypadkowym dotknięciem. Koniec narzędzia nie może wystawać poza najwyżej położone części parowozu.

(9) Sygnały z budki hamulcowej należy podawać z wysokości możliwie najmniejszej, wystrzegając się przypadkowego dotknięcia przewodów jezdnych.

(10) Nie wolno wytwarzać połączeń między ciałem ludzkim i przewodem wysokiego napięcia, a ziemią przez nieostrożne obchodzenie się z narzędziami przewodzącymi prąd, przez skierowanie ku przewodom strumienia wody, moczu itp.

(11) Przy pracy na mostach i wiaduktach, pod którymi przebiegają przewody elektryczne, należy stosować środki zabezpieczające przed upadkiem na te przewody materiałów budowlanych, części metalowych, narzędzi pracy itp.

(12) Dotykanie zwisających zerwanych przewodów sieci, lub dotykanie drzew, słupów, części zabudowań i innych przedmiotów, na których leżą zerwane zwisające przewody, grozi niebezpieczeństwem śmiertelnego porażenia. Niebezpieczne jest również nawet zbliżanie się do miejsc, gdzie leżą takie przewody. Każdy pracownik kolejowy obowiązany jest natychmiast po zauważeniu takiego niebezpieczeństwa zamknąć dostęp do zagrożonego miejsca, a ludzi usiłujących zbliżyć się, ostrzec o grożącym niebezpieczeństwie. Następnie powinien o uszkodzeniu zawiadomić służbę elektrotechniczną, a w razie przeszkód najbliższego zwierzchnika służbowego.

(13) Zabrania się wspinania na dachy wagonów, znajdujących się pod przewodami jezdnymi, w celu przejścia z jednej strony wagonu na drugą. Przy zdejmowaniu lub zakładaniu sygnałów wagonowych, zapalaniu lamp, oczyszczaniu okien itp. należy dostawać się z osobna z każdej strony wagonu. Wspinać się na tabor wolno tylko na wysokość niezbędną do wykonania zamierzonej czynności.

(14) W razie gdy zachodzi pilna konieczność wykonania prac na dachach wagonów, należy przesunąć wagony poza obręb przewodów jezdnych; jeśli zaś jest to niemożliwe, to prace te można wykonywać dopiero po uprzednim wyłączeniu prądu na odpowiednim odcinku i uziemieniu sieci przez służbę elektrotechniczną.

(15) Pod przewodem jezdnym nie wolno polewać węgla na tendrze, a w razie konieczności, czynność tę należy wykonywać bardzo ostrożnie, bez rozpryskiwania wody ku przewodom jezdnym.

(16) Pod przewodem jezdnym nie wolno wchodzić na zbiornik tendra podczas nabierania wody, ani też na kocioł parowozu lub jego części położone wyżej kotła (np. na piasecznicę), na dachy wagonów i inne wysokie części taboru.

(17) Zabrania się ustawiać bez koniecznej potrzeby na zelektryfikowanych torach postojowych wagony osobowe, które na dachu mają urządzenia do nabierania wody, w razie zaś postoju takich wagonów na torach zelektryfikowanych nie wolno wchodzić na dach, aby napełnić zbiorniki wodą.

(18) Nie wolno wyładowywać tłucznia i ciężkich przedmiotów na fundamenty słupów trakcyjnych.

(19) Stałe miejsca zatrzymywania pociągów jakoteż miejsca postoju parowozów na torach stacyjnych powinny być wyznaczone tak, aby po zatrzymaniu parowozu jego komin nie znajdował się tuż pod izolatorami, lecz w odległości przynajmniej $1^1/_2$ metra.

(20) Parowozy i tendry kursujące po liniach zelektryfikowanych powinny być zaopatrzone w białe strzałki w kształcie pioruna, umieszczo-

ne w miejscach dobrze widocznych z obu stron parowozu, na piasecznicy, na zbiorniku parowym i na tendrze przy stopniach, jakoteż na dachu budki maszynisty.

(21) Wszystkie wagony osobowe, pocztowe, bagażowe, przechodzące przez linie zelektryfikowane powinny być opatrzone w tablice ostrzegawcze z czerwoną strzałką w kształcie pioruna na żółtym tle i odpowiednim napisem, umieszczone na środku każdej drabinki prowadzącej na dach wagonu.

(22) Wagony służbowe i osobowe, które mają anteny zewnętrzne, powinny być opatrzone w urządzenia umożliwiające odłączanie i uziemianie anteny na liniach zelektryfikowanych.

(23) Dostęp do miejsc z urządzeniami elektrycznymi (elektrownie, podstacje trakcyjne, transformatornie, akumulatornie, rozdzielnie, kabiny sekcyjne, laboratoria elektryczne itp.) dozwolony jest tylko osobom powołanym do nadzoru i obsługi, innym zaś osobom tylko w towarzystwie osób upoważnionych do tego przez miejscowego zwierzchnika służby elektrotechnicznej.

(24) Jeżeli pomieszczenia wymienione w ust. 23 są zamknięte, to mogą je otwierać tylko upoważnieni do tego pracownicy służby elektrotechnicznej.

(25) Miejsca i urządzenia wysokiego napięcia powinny być opatrzone w tablice ostrzegawcze z trupią główką, czerwoną strzałką w kształcie pioruna oraz odpowiednim napisem.

(26) Urządzenia prądu silnego (np. wtyczki, przełączniki, wyłączniki, bezpieczniki, uziemienia itp.) nie przeznaczone do powszechnego użytku, powinny być używane tylko przez osoby upoważnione do ich obsługi przez służbę elektrotechniczną.

(27) Tam, gdzie istnieją wyłączniki do wyłączania części instalacji elektrycznej spod prądu, w przypadkach niebezpieczeństwa: pożaru, porażenia prądem i zerwania przewodów, każdemu pracownikowi kolejowemu wolno ich użyć. Wyłącznik taki powinien być oplombowany, albo umieszczony w zamkniętej szafce oraz opatrzony napisem objaśniającym cel i sposób jego użycia. O rozmieszczeniu i sposobie użycia tych wyłączników w przypadku niebezpieczeństwa powinien miejscowy zwierzchnik służbowy pouczyć podległy mu personel kolejowy. We wszystkich innych przypadkach zabrania się osobom nieupoważnionym wykonywania jakichkolwiek czynności w urządzeniach rozdzielczych.

(28) Pod napięciem nie wolno żarówek wkręcać, wykręcać, wymieniać ani też dotykać ich części metalowych.

(29) Nie należy używać uszkodzonych uchwytów, wtyczek, oprawek, sznurów przewodowych, lamp ręcznych itp.

(30) Przenośne lampy ręczne (warsztatowe) nie powinny mieć wyłączników. Lampy te powinny być opatrzone w szkło umocowane na stałe i w siatkę ochronną. Korpus lampy powinien być sporządzony z materiału izolacyjnego Napięcie lamp ręcznych powinno wynosić 24 wolty.

(31) Przy pracy w kotłach, miejscach wilgotnych, na konstrukcjach żelaznych oraz w częściach budynków przewodzących elektryczność, nie wolno używać pod żadnym warunkiem lamp elektrycznych o napięciu wyższym niż 24 wolty.

(32) Nie wolno żadnych lamp wieszać za sznur przewodowy ani wtyczek wyciągać z gniazd przez pociąganie za sznury przewodowe.

(33) Lampy i sznury przewodowe należy chronić przed wilgocią podczas pracy i przy przechowywaniu.

(34) Wiertarki elektryczne należy stosować na napięcie możliwie najniższe. Korpus wiertarki powinien być zaopatrzony w uziemienie w postaci żyły uziemiającej w sznurze doprowadzającym prąd. Należy dbać szczególnie o dobry stan izolacji sznura doprowadzającego prąd Jako gniazd wtyczkowych do wiertarek wolno używać tylko gniazd wyłączających prąd natychmiast w przypadku zepsucia się izolacji między uzwojeniem wiertarki, a jej korpusem.

(35) W miejscach ułożenia kabli elektrycznych oraz w ich pobliżu wolno wykonywać roboty ziemne, wbijać długie koły, pale itp. tylko po uprzednim zawiadomieniu służby elektrotechnicznej i pod jej nadzorem. Kabli nie wolno dotykac, usuwać, ani w jakikolwiek sposób uszkodzić. W razie uszkodzenia kabla, należy o tym niezwłocznie zawiadomić zawiadowcę odcinka silnoprądowego. W razie wykonywania wykopów i napotkania w głębokości około 70 cm. na cegły lub płytki betonowe, należy sprawdzić, nie rozbijając cegieł lub płytek, czy pod nimi nie ma kabli; jeżeli pracujący stwierdzi, że kabel jest, to należy natychmiast przerwac roboty ziemne i zawiadomić służbę elektrotechniczną.

(36) Wszyscy pracownicy kolejowi powinni donosić natychmiast służbie elektrotechnicznej lub najbliższemu zwierzchnikowi służbowemu o zauważonych wadliwościach lub uszkodzeniach urządzeń prądu silnego. Dotyczy to zwłaszcza przewodów napowietrznych i urządzeń bezpośrednio z nimi związanych. Należy donosić niezwłocznie o iskrzeniu lub dymieniu izolatorów, o zerwanych lub zwisających drutach, zniszczonych lub uszkodzonych izolatorach, uszkodzonych przewodach ziemnych itp. W razie potrzeby każdy pracownik kolejowy powinien postarać się o zabezpieczenie tymczasowe miejsca uszkodzenia, pracownik zaś służby elektrotechnicznej powinien natychmiast usunąć wadliwość lub uszkodzenie i donieść o tym niezwłocznie swemu zwierzchnikowi służbowemu.

§ 2.

Postępowanie w wypadku pożaru.

(1) W razie pożaru urządzeń prądu silnego lub pożaru w ich niebezpiecznym pobliżu, należy najpierw wyłączyć prąd. Pożar należy gasić tylko środkami, które nie przewodzą prądu (suchy piasek lub sucha ziemia, suche gaśnice z bezwodnikiem kwasu węglowego lub innymi podobnymi środkami). W żadnym przypadku nie należy gasić pożaru wodą.

(2) Przy gaszeniu ognia na słupach drewnianych do przewodów wysokiego napięcia, należy przed rozpoczęciem polewania wodą wyłączyć zagrożoną część linii spod napięcia. Gaszenie wodą bez uprzedniego wyłączenia prądu grozi niebezpieczeństwem porażenia, nawet po uziemieniu metalowego wylotu węża pożarnego.

(3) Wyłączać prąd wolno jedynie zapomocą właściwych urządzeń (wyłączników i odłączników). Przy wysokim napięciu w żadnym przypadku nie wolno wyłączać prądu przez przerywanie, przecinanie lub przerąbywanie przewodów. Przewody napięcia niskiego można w ostateczności przerąbać zapomocą siekiery z trzonkiem zupełnie suchym lub owiniętym grubo suchą szmatą, albo przeciąć je cęgami z izolowanymi suchymi rękojeściami, albo wreszcie pozbawić je napięcia zapomocą zwarcia przewodów. Wszystkie te czynności powinien wykonywać personel służby elektrotechnicznej lub osoby do tego upoważnione, wystrzegając się bacznie bezpośredniego dotknięcia przewodu. W miarę możności należy przy tym stosować środki ostrożności wskazane w § 3 ust. 5.

(4) Jeżeli czynnościom ratowniczym przeszkadza zerwany przewód elektryczny będący pod napięciem, to w razie niemożności natychmiastowego wyłączenia prądu należy przesunąć przewód na inne miejsce za pomocą drążka izolacyjnego, zupełnie suchego drążka drewnianego lub innego suchego przedmiotu, nie przewodzącego elektryczności. Aby zwiększyć bezpieczeństwo, należy trzymać drążek rękami izolowanymi za pomocą suchych rękawic gumowych lub wełnianych, suchych szmat lub części ubrania (swetra, futra itp.), a w miarę możności stosować prócz tego środki ostrożności wskazane w § 3 ust. 5.

(5) W czasie gaszenia pożaru należy wystrzegać się wszelkiego zetknięcia drabin pożarnych i wchodzących na nie ludzi z przewodami pod prądem.

(6) Zarówno w czasie gaszenia pożaru, jak i po ukończeniu gaszenia, należy uniemożliwić osobom niepowołanym dostęp do miejsc objętych pożarem.

§ 3.

Pierwsza pomoc w wypadkach porażenia prądem elektrycznym.

(1) W razie nieszczęśliwego wypadku spowodowanego prądem silnym należy poszkodowanego usunąć natychmiast z obwodu prądu i wezwać lekarza.

(2) Bezpośrednie dotykanie się porażonego, dopóki znajduje się on w obwodzie prądu, połączone jest z niebezpieczeństwem porażenia ratujących. Prąd należy zatem natychmiast wyłączyć, a przewody uziemić.

(3) Przy porażeniach prądem niskiego napięcia (np. z sieci oświetleniowej) należy w razie niemożności natychmiastowego wyłączenia prądu, uziemienia przewodów i zwarcia odpowiedniej części urządzenia elektrycznego, wydobyć porażonego z obwodu prądu zapomocą drążka izolacyjnego lub drążka drewnianego zupełnie suchego, owiniętego w gumę lub suchą szmatę, albo też za pomocą innego suchego przedmiotu nie przewodzącego elektryczności. Aby zwiększyć bezpieczeństwo, należy trzymać drążek rękami izolowanymi za pomocą suchych rękawic gumowych lub wełnianych, suchych szmat lub części ubrania (np. swetra, futra). Przy napięciach wyższych należy koniecznie uprzednio wyłączyć prąd, albo uziemić i zewrzeć odpowiednią część urządzenia elektrycznego.

(4) W razie niemożności wykonania przepisów § 3 ust. 3, należy zastosować środki przewidziane w § 2 ust. 3..

(5) W czasie wydobywania porażonego z obwodu prądu, ratujący powinien koniecznie odizolować się od ziemi stając na suchej desce drewnianej bez gwoździ, na drewnianym krześle, na grubej suchej szmacie, chodniku gumowym, wkładając kalosze gumowe itp. oraz wdziewając suche gumowe lub wełniane rękawice, owijając dłonie suchymi szmatami lub częściami ubrania (np. futra, swetra).

(6) Przy wydobywaniu porażonego z obwodu prądu należy uważać, aby osoba porażona nie doznała uszkodzeń przy upadku.

(7) Porażonego należy wyciągać za ubranie, a nie za odsłonięte części ciała, podsuwając pod niego suchą deskę lub inny przedmiot drewniany bez gwoździ, ani okuć metalowych, albo też suchy koc, zwinięte suche ubranie itp.

(8) Jeżeli rażony trzyma się kurczowo przewodu niskiego napięcia, to należy, w razie niemożności zastosowania środków przewidzianych w § 3 ust. 3 i 4, odginać kolejno palce porażonego, owijając każdy uwolniony palec suchymi szmatkami tak, aby nie mógł ponownie dotknąć przewodu. Przy napięciu wysokim sposobu tego stosować nie można.

(9) Jeżeli zerwany przewód owinął się dokoła porażonego, to należy koniecznie wyłączyć prąd, a w razie niemożności przeciąć przewód w sposób wskazany w § 2 ust. 3. Jeżeli czynności ratownicze utrudnia zerwany przewód elektryczny pod napięciem, to w razie niemożności natychmiastowego wyłączenia prądu należy przewód przesunąć na inne miejsce w sposób podany w § 2 ust. 4.

(10) Ponieważ każda chwila rozstrzyga o skuteczności pierwszej pomocy, należy po

uwolnieniu porażonego stosować natychmiast środki cucące, czyniąc to na miejscu wypadku w odległości najmniej 5 do 10 metrów od niebezpiecznego miejsca.

(11) Ratowanie porażonego należy prowadzić nieprzerwanie (choćby trwało kilkanaście godzin), dopóki nie wrócą oznaki życia lub dopóki wezwany lekarz nie obejmie dalszego ratowania. Z rozpoczęciem ratowania nie należy zwlekać (wyczekując na przybycie lekarza, przenosząc porażonego do przychodni itp.).

(12) Jeżeli porażony jest nieprzytomny, to nie wolno mu wlewać do ust żadnych płynów ze względu na niebezpieczeństwo uduszenia.

(13) Nie wolno zakopywać porażonego do ziemi.

(14) Jedynym środkiem pierwszej pomocy jest zastosowanie sztucznego oddychania, którego skuteczność zależy od umiejętnego wykonywania i wytrwałości w ratowaniu.

(15) Przed przystąpieniem do sztucznego oddychania należy porażonego ułożyć poziomo na wznak, pod plecy podłożyć złożony koc, kołdrę lub części ubrania tak, aby głowa leżała nieco niżej od klatki piersiowej, nie zwisając jednak zbyt nisko. Jamę ustną należy uwolnić palcem od cząstek jedzenia, śliny itp. oraz, jeżeli jest, wyjąć protezę zębową, głowę zaś przechylić cokolwiek na bok, aby ułatwić odpływ śliny. Język należy wyciągnąć przed wargi, chwytając go przez czystą chusteczkę i w tym położeniu zatrzymać podczas sztucznego oddychania, uważając, aby nie zapadł ponownie w głąb gardła. W razie niemożności wydobycia języka, pomocnik ratującego wysuwa dolną szczękę ku przodowi, zakładając w tym celu palce wskazujące obu rąk pod kąty szczęki i przytrzymując w tej pozycji szczękę przez cały czas sztucznego oddychania. Jeśli zaciśnięte szczęki ratowanego nie dadzą się łatwo otworzyć, to należy między zęby włożyć ostrożnie owinięty w czystą chusteczkę trzonek łyżeczki lub płaski przedmiot drewniany. Ratujący klęka z tyłu przy głowie porażonego na jednym kolanie i ująwszy za zgięte łokcie ratowanego podnosi je stopniowo ku górze i odwodzi ku tyłowi (nieco na zewnątrz). Wskutek tego ruchu następuje sztuczny wdech. W tym położeniu należy zatrzymać ręce ratowanego przez dwie lub trzy sekundy, po czym odprowadzić łokcie z powrotem do przodu klatki piersiowej, przyciskając je lekko do mostka, co powoduje wydech. Po upływie 2 sekund należy wznowić ruch wdechowy. Ruchy te należy wykonywać w tempie równomiernym, około 12 do 15 razy na minutę. Jeżeli ratowany zaczyna bez pomocy oddychać lub wykonywać ruchy połykowe, należy przerwać sztuczne oddychanie i wznowić je dopiero wówczas, gdy oddychanie bez pomocy znowu ustało.

(16) Jeżeli uszkodzone ramię porażonego utrudnia stosowanie metody opisanej w ust. 15. należy zastosować zabieg następujący:

po oczyszczeniu jamy ustnej należy porażonego ułożyć na brzuchu, podkładając pod dolną część klatki piersiowej złożony w kilkoro koc, lub ubranie. Głowę należy oprzeć o podgięte przedramię zdrowej ręki, tak aby nos i usta były wolne i przy oddychaniu nie wciągały pyłu z ziemi. Ratujący klęka okrakiem nad porażonym i układa dłonie na dolnych żebrach w taki sposób, aby wielkie palce ratującego leżały w odległości około 3 cm od kręgosłupa. Ratujący, z wyprostowanymi w łokciach rękami, pochyla się ku przodowi i ugniata ciężarem swego ciała niezbyt silnie klatkę piersiową porażonego w dół i nieco ku środkowej linii ciała, powodując tym wydech. Następnie ratownik zwalnia zupełnie ucisk, cofając swe ciało ku tyłowi, lecz nie odrywając rąk od klatki piersiowej ratowanego. Wskutek tego następuje wdech. Ruchy te w tempie miarowym 12—15 razy na minutę wykonuje ratownik starając się naśladować oddech normalny. Przy tym należy bacznie uważać, aby uciskanie żeber odbywało się z siłą umiarkowaną, gdyż ucisk nadmierny może spowodować uszkodzenie żeber. Należy również unikać nacisku na okolicę wątroby, śledziony i żołądka.

(17) Ratowników zmęczonych powinni zastąpić inni, stosując dalej sztuczne oddychanie bez przerwy.

(18) W czasie stosowania sztucznego oddychania osoby pomagające rozcierają ratowanemu twarz chusteczką zmoczoną w wodzie i uderzają nią zlekka w okolicę serca. Można również przyłożyć na okolicę serca i odbytu chusteczkę zmoczoną w benzynie na przeciąg kilkunastu sekund i podawać w ciągu kilku sekund amoniak do wąchania.

(19) Sztuczne oddychanie stosowane w tempie nieprzepisowym nie da wyniku.

(20) Po powrocie porażonego do życia i przytomności należy podawać mu gorące napoje (herbatę, czarną kawę) i pozostawić go w pozycji leżącej pod ciepłym, nie tamującym oddechu nakryciem. Uratowanego nie wolno zostawiać bez nadzoru.

(21) Na oparzeliny należy nałożyć wyjałowiony opatrunek.

§ 4.

Pouczenie personelu.

Należy stale i dokładnie pouczać drużyny pociągowe wyprawiane na szlaki zelektryfikowane, personel rewizyjny, personel czyszczący wagony, personel stacyjny oraz wszystkich innych pracowników kolejowych zatrudnionych w obrębie linii zelektryfikowanych, o niebezpieczeństwach grożących w razie nieprzestrzegania niniejszych przepisów, tudzież w razie niestosowania właściwych środków ostrożności podczas ruchu lub wykonywania robót w obrębie trakcji elektrycznej i urządzeń prądu silnego.

§ 5.

Donoszenie o wypadkach.

Przy doniesieniach i dochodzeniach w sprawach wypadków w obrębie trakcji elektrycznej

i przy eksploatacji urządzeń prądów silnych na P. K. P., należy stosować postanowienia „Przepisów o doniesieniach i o przeprowadzaniu dochodzeń w sprawach wypadków i ważniejszych wydarzeń kolejowych" Nr R-3 i zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 6.V. 1936 r. Nr R. O. V. 200/5 (Dz. U. M. K. Nr 35, poz. 170).

Nr S. I/2/2.

2.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 stycznia 1937 r. Nr 1 w sprawie kontroli sprzętu ratunkowego.

W związku z unieważnieniem druku Ser. S. Nr 41: Sprawozdanie lekarza rejonowego o stanie sanitarnego pogotowia ratunkowego, (Nr M. Z. XII/414/3 z dnia 11.IX. 1936 r. — Dz. Urz. M. K. Nr 51, p. 253) zarządza się co następuje:

Kontrola sprzętu ratunkowego obowiązuje nadal w myśl „Przepisów o Sanitarnym pogotowiu Ratunkowym" (Część V. poz. 47—50).

Sprawozdanie o wynikach kontroli skrzynek, noszy i wagonów ratunkowych należy podawać na drukach Serii S. Nr 39 dla każdej stacji oddzielnie, razem ze sprawozdaniami lekarza rejonowego o stanie sanitarnym terenu, budynków i taboru kolejowego.

W nadsyłanych przez Wydziały Sanitarne rocznych sprawozdaniach należy podać: ogólną ilość skrzynek ratunkowych z podziałem na typy, ogólną ilość noszy, ilość ratunkowych wagonów sanitarnych z podaniem ich N-rów i miejsc postoju oraz ogólne wnioski w sprawie inwentarza ratunkowego.

Nr IV/145/1.

Adres Redakcji:

Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Gabinet Ministra:

Adres Administracji:

Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, pokój Nr 123, II p. tel. 8.26.28. Konto czekowe PKO. Nr 30.658.

Warunki prenumeraty.

Prenumerata wynosi w Kraju:

Kwartalnie zł 2 półrocznie zł 4 rocznie zł 8.

Cena numeru gr 50.

Do nabycia w Administracji Dz. Urz. M. K. lub w Administracji Dz. Zarz. D. O. K. P. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedyńczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się.

Cena ogłoszeń: od wiersza zł 1; za stronę zł 100.

Ogłoszenia prywatne można umieszczać tylko na luźnych kartkach dołączonych do Dziennika. Administracja Dziennika nie odpowiada za niedotrzymanie terminu ogłoszenia.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa Nr 87250. 21.I.37. 9.900.